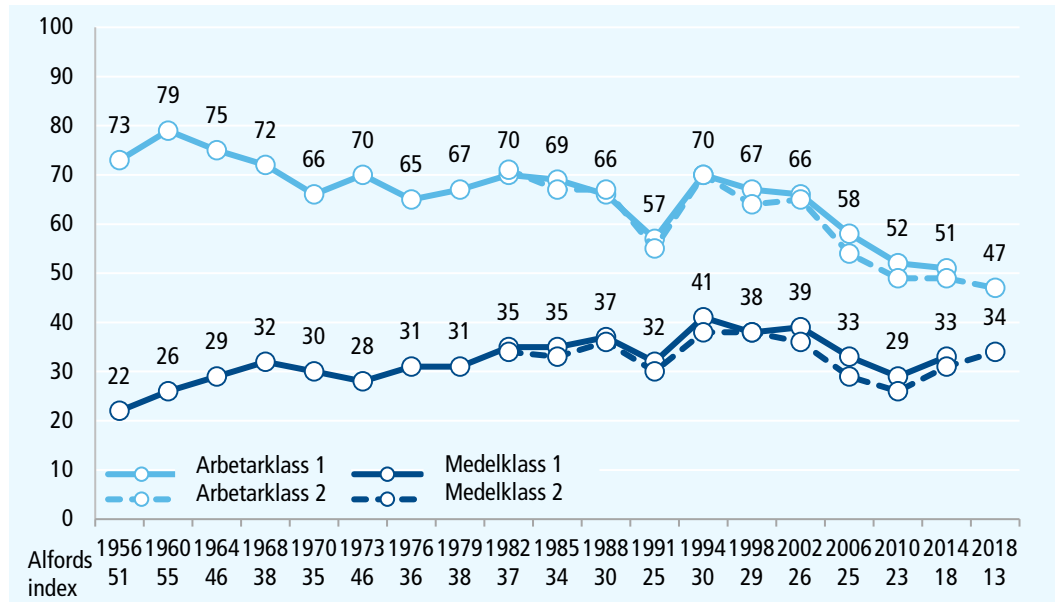

Klassröstning 1956-2018

Klassröstningen i Sverige är alltjämt stark – starkare än i våra grannländer – men fortsätter långsamt försvagas. Att väljare från arbetarklassen oftare röstar på partier till vänster än väljare från medelklassen är inte lika tydligt idag som på 1950-talet. Försvagad klassröstning beror bland annat på makrotrender som modernisering, individualisering och kognitiv mobilisering, som lett till stora strukturella förändringar på arbetsmarknaden. En allt mer atomiserad social hierarki gör det svårare att ställa ”klass mot klass”. Väljarnas klassidentifikation – känsla av grupployalitet byggd på en idé om gemensamma intressen – försvagas. När andelen väljare i arbetaryrken minskar blir det viktigare att konkurrera om väljare i framväxande tjänstemannayrken.

Det finns många sätt att mäta styrkan i klassröstningen. Ett av de enklaste måtten är Alford's klassröstningsindex (AI). Vid senaste valet 2018 minskade Alford's index till lägsta hittills: andelen som röstade på Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i arbetarklassen (47 procent) var 13 procentenheter högre än i medelklassen (34 procent). Det är en avsevärd minskning jämfört med valet 1956 där värdet på Alford's index var 51.

Figur 1. Klassröstning i Sverige 1956–2018. Andelen röstande på Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i arbetarklassen och medelklassen (procent, Alford's index).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet. Svenska valundersökningar 1956–2018.

Kommentar: Version 1 är byggd på ett mycket detaljerat kodschema av arbetsstatus från öppna svar medan version 2 är byggd på respondenternas självklassificering i förformulerade yrkeskategorier. Andelen arbetare i valmanskåren har minskat från ungefär 50 procent i mitten av 1970-talet till omkring 25 procent under 2010-talet. Alla partiväljare ingår i procentbasen. Studenter är exkluderad från analysen. Resultaten har korrigerats för översampling av socialdemokratiska väljare i de tidigare valstudierna. Alford's index för klassröstning representerar procentdifferensen och beräknas genom att subtrahera andelen röstande på socialistiska partier (V+S) i medelklassen från andelen röstande på socialistiska partier i arbetarklassen. Uppmärksamma att metoden byttes 2018 till post/webbenkäter från fysiska intervjuer. Läs mer om klassröstning i Erik Vestins [avhandling](#) (2018) eller i Maria Oskarsons kapitel (2016) "The Never-Ending Story of Class Voting in Sweden" in Pierre, Jon (ed) Oxford Handbook of Swedish Politics. Oxford: Oxford University Press.